

Remiss av betänkandet Redovisning och aktiekapital i euro och annan utländsk valuta

1 Sammanfattning

Riksbanken har beretts möjlighet att yttra sig över delbetänkande av utredningen om aktiekapital och redovisning i utländsk valuta (SOU 1997:181).

Fullmäktige delar uppfattningen att det bör ges möjlighet till redovisning i euro med hänsyn till den alldeles speciella ställning som euron kommer att få i det nya Europa. Det bör bli tillåtet att upprätta sin redovisning samt att bokföra och denominera aktiekapital i euro. Detta bör i enlighet med utredningens förslag bli möjligt redan från 1999.

Fullmäktiges bedömning är att en ändring av redovisningslagstiftningen skulle underlätta för de svenska företagen att arbeta på de internationella varu- och kapitalmarknaderna. Det är dock i första hand en bokföringsmässig åtgärd som inte bör få märkbara realekonomiska konsekvenser. Om de svenska företagen ges möjlighet att redovisa i euro bedöms detta inte innebära risker för att kronan marginaliseras. Kronan kommer att behålla sin roll som dominerande betalningsmedel inom landet. Kronans utveckling mot euron avgörs framförallt av den ekonomiska politiken och förtroendet för denna i euro-området respektive Sverige.

Fullmäktige vill påpeka att det finns områden som bör bli föremål för ytterligare utredning. Det gäller följande tre frågor: 1) Huruvida det är lämpligt att tillåta redovisning i andra valutor än kronor och euro.

2) Huruvida även övriga finansiella företag (dvs icke bankaktiebolag och försäkringsaktiebolag) skall ges möjlighet att redovisa och denominera det egna kapitalet i euro. 3) Huruvida det är lämpligt att ha en särskild reglering av denominering av aktiekapitalet för de kreditinstitut och värdepappersbolag som omfattas av kapitalkrav. Fullmäktige anser att även om effekterna på det redovisningstekniska området fortsatt bör

analyseras så bör de av utredningen föreslagna lagändringarna kunna träda i kraft den 1 januari 1999.

2 Makroekonomiska och valutapolitiska konsekvenser

Det finns ingen anledning tro att det skulle uppstå några märkbara realekonomiska konsekvenser av att svenska företag får möjlighet att upprätta sin finansiella redovisning i euro och ange sitt aktiekapital i euro. Valet mellan redovisning i kronor och redovisning i euro är en bokföringsteknisk fråga som normalt inte borde påverka betingelserna för företagens verksamhet.

Utredningen har emellertid genomfört en enkät för att undersöka vilka fördelar svenska företag ser i en lagändring som skulle göra det möjligt för dem att upprätta sin finansiella redovisning i euro och att ange sitt aktiekapital i euro. I enkätsvaren anförts två anledningar till att svenska företag bör ges denna möjlighet. Den ena är att det är

förenat med kostnader för svenska företag om de tvingas redovisa i kronor samtidigt som merparten av deras affärshändelser sker i euro. Redovisningskostnaderna skulle bli särskilt betungande för svenska företag som ingår i internationella koncerner i vilka euron används som koncernvaluta. Sådana kostnader skulle innebära en försvagning av de svenska företagens konkurrenskraft gentemot utländska företag.

Det andra skälet som anförs i enkätsvaren är att om företagen inte tillåts redovisa i annat än kronor så försämras tillgången till utländskt risk- och lånekapital. Utredningen sätter för sin del ett frågetecken för detta påstående och menar att internationella placerare är vana att tolka redovisningar i olika valutor, inklusive kronor. Samtidigt noterar utredningen att om Sverige väljer att stanna utanför EMU och inte ändrar sin redovisningslagstiftning, så kommer de svenska företagen om några år att vara nästan ensamma i Västeuropa om att redovisa i en liten nationell valuta. Utredningen menar att de svenska företagen i en sådan situation kommer att vidkännas en konkurrensnackdel på den internationella kapitalmarknaden.

En ändring av redovisningslagstiftningen som gör det möjligt för svenska företag att redovisa i euro och denominera aktiekapitalet i euro skulle således kunna ge företagen dels lägre kostnader för att administrera sin redovisning, dels tillgång till billigare utländskt risk- och lånekapital. Utredningen noterar att det i enkätsvaren saknas uppgifter som skulle ha gjort det möjligt för utredningen att kvantifiera vinsterna med en redovisning i euro eller kostnaderna för att även i fortsättningen kräva redovisning i svenska kronor.

Det är inte uteslutet att fördelar av de slag som anges i enkätsvaren skulle uppnås. Fullmäktiges bedömning är att en ändring av redovisningslagstiftningen skulle underlätta för de svenska företagen att arbeta på de internationella varu- och kapitalmarknaderna.

Fullmäktige vill i detta sammanhang framhålla att eurons framtida betydelse på den svenska marknaden bestäms av ett flertal faktorer som sammantaget är viktigare än den redovisningstekniska aspekten. Stora svenska exportföretag med en betydande del av sina inkomster och utgifter i euro och med internationaliserade ägare kan vilja övergå till euro som redovisningsvaluta och samtidigt i ökande grad också fakturera i euro. Dessa företag kan komma att fakturera, betala och redovisa i euro oavsett om Sverige går med i valutaunionen eller ej. En betydande del av kostnaderna för produktionen i Sverige, däribland löner, kommer dock med all sannolikhet att betalas i kronor, oavsett vilken redovisningsvaluta som väljs. Det är osannolikt att löntagarna accepterar den valutarisk som uppstår då löner skulle erhållas i euro. Dessutom bör framhållas att även om allt fler företag väljer att arbeta med euron som företagsvaluta förblir kronan det legala betalningsmedlet i Sverige. Därtill bör läggas att merparten av den offentliga sektorns utgifter och inkomster kommer att löpa i kronor, vilket innebär att en stor del av ekonomin kommer att betrakta kronor som inhemsk valuta oavsett vad som sker i den övriga ekonomin.

Bedömningen blir därför sammantaget att en möjlighet för svenska företag att redovisa i euro inte i sig innebär någon påtaglig risk för att kronan marginaliseras. Några märkbara realekonomiska konsekvenser kan inte heller förutses. Kronan kommer att behålla sin roll som dominerande betalningsmedel inom landet. På litet

längre sikt avgörs kronans utveckling mot euron framförallt av den ekonomiska politiken och förtroendet för denna i euro-området respektive Sverige.

3 Redovisning och aktiekapital i euro

Utredningen föreslår att beloppen i årsredovisningen skall anges i kronor eller euro. Vidare föreslås att beloppen i den löpande bokföringen och i årsbokslut skall anges i kronor eller euro. I en redovisning i euro måste aktiekapital denominerat i svenska kronor räknas om till euro. Utredningen föreslår därför att bolag som väljer att redovisa i euro skall ha skyldighet att denominera sitt aktiekapital i samma valuta.

Fullmäktige delar utredningens uppfattning att företag bör beredas möjlighet till redovisning i euro. Redovisning och aktiekapital i euro ökar transparensen och jämförbarheten mellan svenska företag och företag inom valutaunionen och kan därigenom underlätta de svenska företagens tillgång till internationella kapitalmarknader.

Dock menar fullmäktige att den principiella frågan om att tillåta redovisning och bokföring i även annan utländsk valuta inte utretts tillräckligt. Fullmäktige anser att utredningen bör fortsätta att analysera denna möjlighet. Även möjligheten att redovisa i en valuta (t.ex. kr) och denominera aktiekapitalet i en annan (t.ex. euro) bör utredas vidare innan man definitivt avslår denna möjlighet.

Utredningen anser att om bolag skall ha sin bokföring och sitt aktiekapital i euro skall detta anges i bolagsordningen. Fullmäktige menar att utredningens förslag är rimliga och har därför i princip ingenting att invända.

4 Särskilda överväganden rörande finansiella företag

Enligt utredningen bör bankaktiebolag och försäkringsaktiebolag tillåtas upprätta sin finansiella redovisning i euro under förutsättning att aktiekapitalet denomineras i euro och tillgångarna i redovisningen tas upp till anskaffningsvärdet. Övriga finansiella företag, som icke är aktiebolag, bör enligt utredningen åläggas att fortsatt redovisa i kronor tills man utrett effekterna på kapitalkraven av en denominering av det egna kapitalet i euro. Fullmäktige har förståelse för att utredningens förslag kan behöva bli gällande i ett övergångsskede men anser att en möjlighet för finansiella företag att denominera sitt aktiekapital samt redovisa i euro, bör övervägas med sikte på ett införande så snart detta är möjligt. Möjligheten att denominera sitt aktiekapital i andra valutor än kronor samt redovisa i alternativa valutor är speciellt relevant för de stora kreditinstituten. Detta skulle kunna underlätta och öka tillgången till alternativa risk- och kapitalmarknader och därmed stärka de svenska kreditinstitutens internationella konkurrenskraft.

Kapitalkravet på kreditinstitut och värdepappersbolag - effekter av en denominering av aktiekapitalet i utländsk valuta

Utredningen drar slutsatsen att företag som är ålagda kapitaltäckningskrav inte skall tillåtas denominera sitt aktiekapital i fler än en valuta p.g.a. att det är oklart om detta

är i överensstämmelse med Baselöverenskommelsen samt EU:s kapitaltäckningskrav. Utredningen anser vidare att det är oklart hur en ordning med aktiekapitalet denominerat i olika valutor skall kunna förenas med de internationella redovisningsprinciper som gäller för bl.a. banker. En annan oklarhet som utredningen lyfter fram är hur en denominering av aktiekapitalet i utländsk valuta med fluktuerande värde skall förenas med vissa associationsrättsliga principer. Fullmäktige noterar ovan nämnda oklarheter och uppmanar till en fortsatt skyndsam analys av dessa frågor, vilken bl.a. kan baseras på hur andra länder - främst sådana som medger aktiedenominering i olika valutor - löst problemen.

På fullmäktiges vägnar:

Kjell-Olof Feldt Kerstin Alm

I beslutet har deltagit Kjell-Olof Feldt, ordförande, Bengt Westerberg, Urban Bäckström, Birgitta Johansson, Johan Gernandt, Bengt K.Å. Johansson, Ingegerd Troedsson och Berit Löfstedt.
Föredragande har varit Claes Berg.